

Маді Галина Іванівна (Одеса) – здобувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського

ЕКОНОМІЧНА МАРГІНАЛЬНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

У контексті соціально-філософського аналізу сучасне суспільство характеризується як інформаційне, навіть незважаючи на те, що становлення даного типу соціального устрою притаманне невеликій кількості країн із розвиненим інформаційним потенціалом.

Цей вид соціальної організації є закономірним етапом розвитку техногенної цивілізації, оскільки він визначає подальшу цивілізаційну динаміку: «Інформаційне суспільство належить до конструкцій соціуму, у створенні яких величезну роль відіграють як природні механізми самоорганізації, так і розвиток інформаційних технологій. Тому його не можна трактувати як результат тільки самоорганізації суспільства або як результат чергової технічної революції, зводячи процес його формування до розвитку засобів, що полегшують інформаційну взаємодію» [1, с.180].

Радикальні зміни, пов'язані з реформами різних суспільних сфер, спричиняють докорінні зміни в економічній сфері взагалі та зокрема в професійній структурі сучасного українського суспільства. Економічна сторона інформаційного суспільства несе з собою ризики, пов'язані зі зміною праці. Породжуються нові конфлікти суспільства на основі інтелектуального потенціалу різних соціальних верств. З одного боку, дозволяє суспільству ширше використовувати потенціал і реалізовувати свої прагнення, а з іншого – збільшується кількість безробітних, що в свою чергу веде до зниження рівня життя та зростання великої кількості економічних маргіналів.

В умовах глобалізації та інформатизації соціуму підсилюється й трудова міграція, спричиняючи в найбільш розвинених країнах жорсткі конкурентні умови для висококваліфікованої робочої сили (наприклад, США, Великобританія), в деяких країнах або регіонах, навпаки, можемо констатувати потребу в низкокваліфікованих працівниках.

До економічних маргіналів відносяться індивіди або групи осіб, що не мають можливості забезпечити в повному обсязі свої життєві потреби. Економічна маргінальність є наслідком багатьох взаємозалежних груп факторів – соціально- економічних, культурних, політичних, гендерних, основний поділ яких відбувається на рівні причин її виникнення - як властивість суспільства і як властивість індивіда. Як правило, цей статус пов'язано з позицією на ринку праці, складом сім'ї, віком та ін.

Враховуючи соціально-економічні умов сьогодення, глобальна економічна криза позначилася на всіх країнах світу різким падінням виробництва, зростанням безробіття, зниженням доходів населення і загостренням соціально-економічних проблем. В умовах кризи об'єктивно зростає роль держави в регулюванні економічної діяльності та посилення соціального захисту населення.

При масовому безробітті виникає загроза дестабілізації в суспільстві. Насамперед, держава не зможе забезпечити існування великої кількості безробітних. «При цьому слід враховувати особливості досить пасивного менталітету українців: при такому збільшенні безробіття більше половини вакансій, що існують на українському ринку праці, залишаються вільними»[8, с. 7-8].

Слід зазначити, що в умовах становлення інформаційного суспільства позитивними тенденціями щодо подолання маргінальності є зокрема тенденція

збільшення працівників, для яких віртуальний простір є провідною можливістю професійної реалізації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Моисеев Н. Универсум. Информация. Общество. – М.: Устойчивый мир, 2001. – 200 с.
2. Пальчинская М. Социологическая квалификация маргинальных групп. – Одесса, Изд-во ОНМУ, 2010. – 32 с.